

Starší česká literatura, Pdf MU, podzim 2014

Rozvrh přednášek

Starší česká literatura nás bude zajímat především ve svém společenském, filozofickém, historickém, respektive v obecně kulturním kontextu.

Přednáška

Přednáška formou vybraných kapitol pojednává o~nejdůležitějších dílech a osobnostech nejstarší české literatury. Základní epochy (v rozpětí 9. až 18. století) jsou charakterizovány, jsou naznačena jejich žánrová a stylová specifika. Studenti budou seznámeni se základní odbornou literaturou, umožňující doplnění a prohloubení předchozího výkladu.

Rozvrh hodin:

1. Úvod
2. Metodologie studia starší české literatury
3. Literatura raného středověku (9. – 13. století):
 - a. Staroslověnské (církevněslovanské) písemnictví (nejstarší slovanská literatura, Konstantin a Metoděj, literární odkaz Velké Moravy);
 - b. Latinská a slovanská tradice v přemyslovských Čechách (*Kristiánova legenda*; Sázavský klášter)
4. Latinská literatura 12. a 13. století (pojem středověku, latinská literatura v Čechách, Kosmas, Kosmovi pokračovatelé, latinská legendistika, zahraniční (německé, hebrejské) tradice a české písemnictví
5. Literatura vrcholného středověku (14. století, zrození české literatury – okolo roku 1300, nejstarší epika: *Dalimilova kronika*, *Alexandreida*, veršované legendy, nejstarší lyrika, *Mastičkář*, *Tkadleček*)
6. Literatura husitská a protihusitská (Tomáš Štítný, J. Milíč, k. Waldhauser, J. Hus, P. Chelčický, *Jistebnický kancionál*, *Žaloba na husity* atd.)
7. Humanismus, renesance a reformace(od 70. let 15. stol. do 20. let 17. st.; latinské písemnictví, Václav Hájek, J. Blahoslav atd.)
8. Baroko a protireformace (od 20. let 17. stol. do 20. let 18. stol.; J. A. Komenský, legendistika, B. Balbín)

Způsob ukončení: zápočet.

Podmínky: hojná aktivní účast na přednášce (80%), úspěšné absolvování **zápočtového testu** (pracuje se znalostí minim. povinné a doporučené literatury).

Literatura

Povinná:

KOSMAS: *Kosmova kronika*

KOMENSKÝ, J. A.: *Labyrint světa a ráj srdce*

Doporučená:

TICHÁ, Z.: *Cesta starší české literatury*, Praha 1984.

HRABÁK, J.: *Starší česká literatura: úvod do studia*. 2., uprav. a dopl. vyd. Praha 1979.

Čítanka české literatury I. Od počátků do raného obrození (9. století – první třetina 19. století), ed. J.

Lehár, A. Stich, Praha 1997

Starší česká a slovenská literatura, ed. Milan Kopecký 2. vyd., Brno 1991.

PETRŮ, E.: *Vzdálené hlasy*, Olomouc 1996.

KOPECKÝ, M.: *Český humanismus*, Praha 1988.

KALISTA, Z.: *Tvář baroka*, Praha 1992.

FLOSS, P.: *Labyrint srdce a ráj světa*, Praha 1992.

ŠLOSAR, D. – VEČERKA, R. – DVOŘÁK, J. – MALČÍK, P.: *Spisovný jazyk v dějinách české společnosti*, Brno 2009.

Syntézy a kompedia:

LEHÁR J., STICH A.: *Česká literatura I. Od počátků do raného obrození (9. století – první třetina 19. století)*, Praha 1997.

MUKAŘOVSKÝ J. (ved. red.): *Dějiny české literatury I.*, Praha 1959.

LEXIKON ČESKÉ LITERATURY, ved. red. Forst V., Praha 1985-2000.

JAKUBEC J., *Dějiny české literatury I.*, Praha 1929.

NOVÁK A.: *Přehledné dějiny literatury české*, Olomouc 1936-39.

VLČEK J.: *Dějiny české literatury I., II.*, Praha (několik vydání).

JUNGMANN J.: *Historie literatury české*, Praha 1825 (1849).

Rozšiřující literatura:

BACHTIN, M. M.: *François Rabelais a lidová kultura středověku a renesance*, Argo: Praha 2007

BĚLIČ, J. – KAMIŠ, A. – KUČERA, K. *Malý staročeský slovník*, Praha, 1978.

ČERNÝ, V.: *Až do předsíně nebes*, Praha 1996.

Černý, V.: *Staročeská milostná lyrika a další studie ze starší české literatury*, Praha 1999.

MARVAN, J.: *Cesty ke spisovné češtině – prvních tisíc let (800–1800)*, Ústí nad Labem 2003.

KALISTA, Z.: *Století andělů a d'áblů*, Praha 1994.

KOLÁR, J.: *Návraty bez konce*, Brno 1999.

KOPECKÝ, M.: *Úvod do studia staročeských rukopisů a tisků*, Praha 1978.

KOPECKÝ, M.: *Daniel Adam z Veleslavína*, Praha 1962.

KYAS, V.: *Česká bible v dějinách národního písemnictví*, Praha 1997

PETRŮ, E.: *Zrcadlo skutečnosti*, Praha 2002

PORÁK, J. *Humanistická čeština*, Praha, 1983.

ŠKARKA, A.: *Půl tisíciletí českého písmenictví*, Praha 1986.

THOMAS, A.: *Čechy královny Anny* Brno: Host 2005.

VAŠICA, J.: *České literární baroko*, Praha 1995.